

**UCHWAŁA NR XL/411/22
RADY GMINY SUWAŁKI**

z dnia 29 marca 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
Gminy Suwałki na lata 2022-2025.**

Na podstawie art. 4¹ ust. 2, art. 2a i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119, poz. 2469, z 2022 r. poz. 24, poz. 218), Rada Gminy Suwałki uchwała, co następuje:

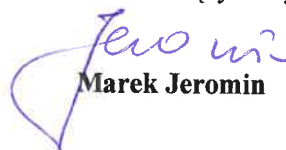
§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Suwałki na lata 2022-2025, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Suwałki.

§ 3. Traci moc uchwała nr XXXVII/381/21 Rady Gminy Suwałki z dnia 28 grudnia 2021 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Marek Jeromin

Załącznik do uchwały Nr XL/411/22
Rady Gminy Suwałki
z dnia 29 marca 2022 r.

Gminny Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Suwałki na lata 2022-2025

Rozdział 1. Podstawa prawna

Obowiązek uchwalenia niniejszego Programu wynika z art. 4¹ ust. 2, ust. 2a i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.).

W realizacji zadań zawartych w Programie szczególne zastosowanie mają następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249).
3. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1956).
4. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2021 r. poz. 711, późn. zm.).

Programy krajowe:

1. Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025, przyjęty Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. (Dz. U. z 2021 r. poz. 642).
2. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022, przyjęty Uchwałą nr 183 Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 r. (Dz. U. z 2021 r. poz. 1204).

Rozdział 2. Wprowadzenie do problematyki

Alkohol, uzależnienia behawioralne jako źródło problemów zdrowotnych i społecznych

Gminny Program Profilaktyki Uzależnień Gminy Suwałki na lata 2022 - 2025, zwany w dalszej treści „Programem”, określa cele i zadania w zakresie profilaktyki oraz rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu oraz występowania uzależnień behawioralnych. Program został opracowany zgodnie z treścią ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021-2025. Program jest podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji działań profilaktycznych oraz naprawczych, zmierzających do ograniczenia spożycia alkoholu oraz do występowania uzależnień behawioralnych wśród mieszkańców Gminy Suwałki.

Sposoby realizacji zadań ujętych w programie dostosowane są do potrzeb i możliwości ich realizacji w Programie, w oparciu o posiadane zasoby. Działania zaproponowane w ramach gminnego programu nastawione są na zapobieganie i ograniczenie występowania uzależnień behawioralnych oraz problemów związanych bezpośrednio z używaniem alkoholu. Gminny program obejmuje działania profilaktyczne oraz pomocowe skierowane do dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców gminy. Problematyka uzależnień wymaga podejścia interdyscyplinarnego, a wszelkie podejmowane w jej ramach działania powinny mieć charakter długofalowy.

Alkoholizm, uzależnienia behawioralne stanowią wyzwania cywilizacyjne o zasięgu globalnym, stanowi poważny problem społeczny, stwarzający zagrożenia i obniżający ogólny poziom zdrowia społeczeństwa. Powiązane z nimi są m.in. problemy przemocy w rodzinie, ubóstwo i wykluczenie społeczne. Problematyka uzależnienia nie ogranicza się jedynie do samego faktu uzależnienia bądź zagrożenia uzależnieniem. To problem, który zaburza całość funkcjonowania danej rodziny. Organizując pomoc należy mieć na uwadze zarówno osoby uzależnione jak i członków rodziny, którzy zmagają się z uzależnieniem bliskiej osoby.

Koniecznym jest, aby wszelkie działania profilaktyczne w dalszym ciągu były kierowane do dzieci i młodzieży, którzy w okresie dorastania mogą być szczególnie podatni na negatywne wpływy otoczenia. Należy również zauważyć, że deficyty jednej grupy społecznej, zakłócają funkcjonowanie całej społeczności lokalnej. Konieczne jest zatem traktowanie problemu alkoholizmu i uzależnień behawioralnych w kontekście szeroko pojętej polityki społecznej. Profilaktyka i przeciwdziałanie uzależnieniom należy do istotnych działań podejmowanych przez gminy. Aby w pełni zadbać o prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży poszukuje się nowych rozwiązań z dziedziny profilaktyki uzależnień. Szczególną uwagę zwraca się na osoby podatne na wpływy grupy rówieśniczej, osoby wykluczone społecznie czy nawet mające problemy z nauką szkolną. Wszelkie stresujące sytuacje sprzyjają bowiem uzależnieniu. Aby zapobiec uzależnieniom behawioralnym, rosnącemu zainteresowaniu alkoholem, należy zaproponować wiele atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego, należy położyć większy nacisk na rozwój pasji zainteresowań, należy zadbać o odporność psychiczną młodego człowieka, pomagając mu zrozumieć siebie i otaczający świat. Konieczne jest także prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych. Podejmowanie różnorodnych działań może zapobiec rozwojowi zaburzeń psychicznych lub zaburzeń związanych z uzależnieniem, a także poprawie jakości życia, zarówno pojedynczych jednostek, jak i całej społeczności lokalnej.

„Uzależnienia” - wspólną cechą wszystkich uzależnień jest zaburzona kontrola impulsów, którym osoba z takimi problemami nie jest w stanie się oprzeć, a poddanie się im przynosi poczucie ulgi. Cechą charakterystyczną uzależnienia (każdego rodzaju) jest narastanie trudności w kontrolowaniu zachowań z nim związanych oraz zwiększenie tolerancji (czyli wewnętrznej potrzeby coraz większej częstotliwości podejmowania czynności uzależniającej). W momencie, gdy czynność zostanie przerwana lub możliwość jej wykonywania zostanie ograniczona, pojawiają się niepożądane objawy abstynencyjne, inaczej odstawienie. Do takich objawów należą zaburzenia fizjologiczne ze strony organizmu, np. bóle głowy, drżenie rąk, nadmierna potliwość, a także bezsenność. Ponadto dołączyć się mogą także problemy natury psychologicznej, takie jak zachowania agresywne, nasilony lęk, wstyd, rozdrażnienie, poczucie winy. Osoba, której dotyczy uzależnienie, powtarza dane zachowanie pomimo świadomości, że jest ona niezdrowa. Ponadto przez wiele lat trwania w uzależnieniu odrzuca krytyczne opinie otoczenia na temat negatywnych konsekwencji nałogu. Osoby uzależnione często nieświadomie kreują wiele różnych złudzeń na temat swojego życia oraz zachowania, powoduje to niestety zmniejszenie chęci do zmiany swoich szkodliwych nawyków.

Rozwój uzależnienia jest zależny od wielu czynników, m.in. od specyficznych właściwości substancji uzależniającej, fizjologicznych właściwości organizmu (warunkujących szybkość powstawania uzależnienia), cech osobowości sprzyjających działaniu substancji uzależniającej (bierność, niesamodzielność) i czynników środowiskowych ułatwiających kontakt z takimi substancjami (słabość więzi rodzinnych, brak perspektyw życiowych, presja grup subkulturowych, pochopne zastosowanie leku).

Leczenie jest długotrwałe i trudne, wymaga wytrwałości ze strony uzależnionych i leczących. Liczne programy leczniczo-rehabilitacyjne są dostosowane do typu i fazy rozwoju uzależnienia, zwykle obejmują okresy: detoksykacji (eliminowanie objawów odtrucia i abstynencyjnych), reorientacji (budowanie motywacji do leczenia), rehabilitacji (uczenie się nowych wzorców życia bez środków uzależniających)”.
Leczenie jest długotrwałe i trudne, wymaga wytrwałości ze strony uzależnionych i leczących. Liczne programy leczniczo-rehabilitacyjne są dostosowane do typu i fazy rozwoju uzależnienia, zwykle obejmują okresy: detoksykacji (eliminowanie objawów odtrucia i abstynencyjnych), reorientacji (budowanie motywacji do leczenia), rehabilitacji (uczenie się nowych wzorców życia bez środków uzależniających)”.

Problem alkoholowy - „Alkohol jest jednym z najczęściej używanych środków uzależniających na świecie. Choroba alkoholowa - to przewlekła, nieuleczalna choroba wywołana uzależnieniem od alkoholu, przebiegająca z nawrotami. Jej konsekwencje zdrowotne dotyczą nie tylko samego chorego, ale również i jego najbliższych, co wyraźnie ją różni od innych chorób przewlekłych.

Objawy choroby alkoholowej to między innymi:

- 1) subiektywne poczucie przymusu sięgania po alkohol – czyli tzw.: głód alkoholowy,
- 2) koncentrowanie całego swojego życia na picciu,
- 3) nawroty picia po próbach podejmowania abstynencji,
- 4) ograniczenie zachowań oraz reakcji związanych ze spożywaniem alkoholu,
- 5) picie w samotności oraz w ukryciu,
- 6) zwiększenie lub zmniejszenie tolerancji na napoje alkoholowe,
- 7) objawy abstynencyjne,

- 8) podejmowanie działań dotyczących rozstania się z alkoholem na zawsze,
- 9) pragnienie picia kontrolowanego oraz nadzieja na zapanowanie nad alkoholizmem.

Nadużywanie alkoholu stanowi poważny problem, który prowadzi do wielu negatywnych skutków zdrowotnych oraz społecznych. Skutkiem zdrowotnym może być nieprawidłowe funkcjonowanie wątroby, np. marskość wątroby, uszkodzenie organu jest nieodwracalne, (można je spowolnić lub zatrzymać, podejmując odpowiednie leczenie). Częste upijanie się ma wpływ również na układ krążenia oraz system nerwowy, gdyż może prowadzić do: uszkodzeń komórek nerwowych, udaru mózgu, otępienia, zaburzeń w pracy mięśnia sercowego, choroby wieńcowej, zawału serca, nadciśnienia tętniczego krwi, a także wzrasta również ryzyko wystąpienia zaburzeń hormonalnych, chorób immunologicznych oraz nowotworów, a także powoduje dolegliwości przewodu pokarmowego. Skutki alkoholizmu można także zaobserwować w wielu innych sferach, zwłaszcza rodzinnej, zawodowej oraz społecznej. Alkohol bardzo często jest przyczyną przemocy psychicznej lub fizycznej, może doprowadzić do rozpadu małżeństwa, utraty przyjaciół, utraty pracy itp. Ponadto skutkiem spożywania alkoholu mogą być też konflikty z prawem. Pod wpływem alkoholu pijący często wdają się w bójkę, biorą udział w napaściach ulicznych, i namiętnie siadają za kierownicę pojazdu.

Uzależnienie behawioralne, inaczej czynnościowe, definiujemy grupę objawów związanych z wielokrotnym, długotrwałym i utwalonym powtarzaniem konkretnej czynności. Działanie takie ma na celu zredukowanie złego samopoczucia i wewnętrznego napięcia poprzez osiągnięcie uczucia przyjemności, zaspokojenia, radości czy nawet euforii przez osobę wykonującą daną czynność. Zazwyczaj są to zachowania akceptowane społecznie.

Szczególnie często uzależnienia behawioralne dotyczą dzieci oraz młodzieży. Przykłady uzależnień behawioralnych: patologiczny hazard, uzależnienie od komputera/sieci internetowej, pracoholizm, zakupoholizm, uzależnienie od telefonu komórkowego, kleptoholizm – uzależnienie od okradania, ortoreksja – nadmierna koncentracja na zdrowym jedzeniu.

Przykładowe objawy mogące świadczyć o uzależnieniu behawioralnym:

- 1) wydawanie coraz większej ilości pieniędzy na hazard,
- 2) potrzeba gry, aby osiągnąć pożądany poziom podniecenia,
- 3) trudności w ograniczaniu lub rzucaniu hazardu,
- 4) uczucie niepokoju lub irytacji podczas próby ograniczenia lub rzucenia grania,
- 5) uporczywe, częste myśli o hazardzie takie jak planowanie zakładów, myślenie o wcześniejszych doświadczeniach z hazardem i opracowywanie strategii, jak zdobyć więcej pieniędzy na grę,
- 6) powrót do hazardu w sytuacji przygnębienia,
- 7) kontynuowanie hazardu nawet po utracie pieniędzy przy próbie wyjścia na tzw. „zero”,
- 8) ponoszenie konsekwencji finansowych lub społecznych w wyniku uprawiania hazardu.

Uzależnienia behawioralne, w zależności od rodzaju, prowadzą do poważnych konsekwencji zarówno psychicznych, fizycznych jak i społecznych. Leczenie ich polega na:

- 1) psychoterapii uzależnień – tj. procesie, w którym uczestniczy grupa specjalistów, którego celem jest m.in. uświadomienie sobie przez osobę uzależnioną mechanizmów chorobowych, zmiana destrukcyjnych nawyków, nauka konstruktywnych sposobów radzenia sobie z emocjami,
- 2) uczestnictwie osoby uzależnionej w grupie samopomocowej (np. Anonimowi Hazardziści),
- 3) farmakoterapii, która może mieć swoje zastosowanie w sytuacjach, kiedy nasilenie objawów u pacjenta w sposób znaczny utrudnia mu uczestnictwo w ww. formach leczenia. Stanowi środek doraźny, wspierający proces terapii.

Rozdział 3. Cele programu

Głównym celem programu jest ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych negatywnych skutków wynikających z uzależnień poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości społeczności lokalnej poprzez prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

W ramach programu celem szczegółowym będzie prowadzenie działań profilaktycznych w szkołach, edukacja publiczna w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy w rodzinie, wzmocnienie działań w zakresie promocji zdrowego stylu życia, zwiększenie dostępu do oferty pomocowej służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, innych uzależnień oraz przemocy domowej.

Podstawowe cele programu:

- 1) wzmocnianie postaw społecznych związanych z ograniczeniem występowania uzależnień behawioralnych oraz używania alkoholu.
- 2) podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społeczeństwa w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, a także uzależnień behawioralnych, poprzez prowadzenie działalności edukacyjnej i informacyjnej,
- 3) ograniczenie występowania negatywnych skutków zdrowotnych i społecznych związanych z uzależnieniami behawioralnymi oraz z używaniem alkoholu,
- 4) wspieranie psychospołeczne osób uzależnionych i ich rodzin,
- 5) współpraca z podmiotami działającymi w obszarze uzależnień,
- 6) organizowanie form twórczego spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, w szczególności dla osób z grup podwyższonego ryzyka.

Rozdział 4.

Zadania programu i sposoby ich realizacji

1. Zadaniem przyjętymi do realizacji w programie są w szczególności:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i uzależnień behawioralnych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz szerokiego wsparcia dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13' i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

2. W ramach programu przewiduje się realizację ww. zadań w sposób następujący:

2.1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

- 1) prowadzenie działań motywacyjnych w stosunku do osób uzależnionych od alkoholu w celu podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego z problemem alkoholowym i ich rodzin,
- 2) udzielanie porad i informacji dla osób z problemem alkoholowym w zakresie możliwości korzystania z miejsc leczenia odwykowego,
- 3) kierowanie na badania przez biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
- 4) opłacanie kosztów opinii biegłych (psychologa i psychiatry) orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i opłacanie kosztów sądowych – opłaty stałej dotyczącej osób uzależnionych z terenu Gminy Suwałki, wobec których Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych kieruje wnioski do Sądu Rejonowego w Suwałkach o zobowiązanie do poddania się leczeniu odwykowemu,

- 5) dofinansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych umożliwiających zdobycie większych umiejętności w prowadzeniu zajęć profilaktycznych w pracy z dziećmi i młodzieżą,
- 6) wspieranie programów profilaktycznych w zakresie organizacji wolnego czasu dzieciom, młodzieży osobom dorosłym będących alternatywą wobec używania alkoholu i uzależnień behawioralnych
- 7) wspieranie pozaszkolnych programów profilaktycznych adresowanych do dzieci i młodzieży zagrożonych alkoholizmem, uzależnieniami behawioralnymi, a także do ich rodziców,
- 8) finansowanie zakupu materiałów, produktów i usług oraz sprzętu niezbędnego do realizacji Gminnego Programu i działań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 9) wspieranie organizacji, instytucji pozarządowych, stowarzyszeń i kościoła realizujących programy edukacyjne, profilaktyczne i rehabilitacyjne osób zagrożonych problemem alkoholizmu i uzależnieniami behawioralnymi,
- 10) współpraca i dofinansowanie placówek leczenia odwykowego i innych instytucji zajmujących się terapią osób uzależnionych,
- 11) świadczenie wsparcia finansowego osobom uzależnionym w trakcie zdrowienia i uczestnictwa w zajęciach terapeutycznych w placówce odwykowej lub udziału w innych zorganizowanych formach zajęć terapeutycznych,
- 12) zakup materiałów informacyjno-edukacyjno-dydaktycznych dotyczących istoty uzależnień i przemocy, depresji i innych problemów natury emocjonalnej.
- 13) prowadzenie działań edukacyjnych i szkoleniowych skierowanych do sprzedawców alkoholu.
- 14) finansowanie lokalnych imprez i wydarzeń o charakterze integracyjnym, rekreacyjnym, sportowym, kampanii edukacyjnych o tematyce przeciwdziałania uzależnieniom.

2.2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

- 1) prowadzenie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu oraz ich motywowanie do podjęcia leczenia przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i ich bliskich, a także przez pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Suwałkach i Punkt Informacyjno - Konsultacyjny GKRPA oraz kierowanie do innych osób zajmujących się pomocą psychospołeczną i prawną,
- 2) współdziałanie GKRPA i GOPS ze szkołami i Komendą Miejską Policji w Suwałkach, w związku z interwencjami domowymi i zjawiskami przemocy,
- 3) rozwijanie współpracy z Poradnią Leczenia Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Suwałkach, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach, Stowarzyszeniem „Wybór”, Grupą Pomocową: Anonimowych Alkoholików i AI – Anon, Prokuraturą i Sądem oraz innymi instytucjami w celu eliminowania zjawiska przemocy w rodzinie,
- 4) powołanie Lokalnego Zespołu Interdyscyplinarnego rozpatrującego indywidualne przypadki przemocy i niedostosowania społecznego dzieci,
- 5) częściowe finansowanie bieżącej działalności specjalistycznych miejsc pomocy dla ofiar przemocy domowej/punkty konsultacyjne, telefony zaufania oraz współfinansowanie schronisk i ośrodków, mające na celu odbudowanie poczucia wartości i bezpieczeństwa,
- 6) dofinansowanie ww. miejsc w niezbędny sprzęt do prowadzenia zajęć terapeutycznych,
- 7) dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla ofiar przemocy domowej,
- 8) organizacja i dofinansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych dla poszczególnych grup zawodowych (pedagogów, nauczycieli, pracowników socjalnych) stykających się z ofiarami i sprawcami przemocy domowej.

2.3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom

behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

- 1) upowszechnienie wiedzy dotyczącej uzależnienia od alkoholu oraz uzależnień behawioralnych, w tym wydawanie/dystrybuowanie materiałów informacyjno - edukacyjnych oraz finansowanie zakupów i prenumeraty czasopism, plakatów, broszur, filmów oraz innych materiałów edukacyjnych o tematyce profilaktycznej.
- 2) rozpowszechnienie informacji o miejscach pomocy dla osób uzależnionych oraz ich rodzin, w tym współpraca z lokalnymi mediami, stowarzyszeniami, organizacjami w celu propagowania działań na rzecz profilaktyki uzależnień oraz informowanie o miejscach specjalistycznej pomocy.
- 3) finansowanie i organizowanie imprez okolicznościowych (m.in. Dzień Dziecka, spotkania wigilijne, wielkanocne, zabawy choinkowe, wycieczki, itp.), W ramach tego przedsięwzięcia zostaną zakupione artykuły spożywcze i inne niezbędne na potrzeby tego przedsięwzięcia,
- 4) finansowanie zakupów na działalność świetlic środowiskowych, prowadzonych przez gminę, a także finansowanie zajęć socjoterapeutycznych odbywających się w świetlicach środowiskowych, realizowanych przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem,
- 5) realizacja i finansowanie kampanii społecznych dotyczących uzależnień,
- 6) rozwijanie kompetencji psychospołecznych dzieci i młodzieży oraz kompetencji wychowawczych rodziców i opiekunów w zakresie uzależnień,
- 7) realizacja, przez wszystkie placówki oświatowe, szkolnych programów profilaktyki.
- 8) finansowanie realizacji, przez placówki oświatowe, programów rekomendowanych.
- 9) finansowanie różnych form zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, działalności profilaktycznej, wychowawczej i edukacyjnej, w tym programów profilaktycznych, zajęć edukacyjno – rozwojowych oraz specjalistycznych form pomocy psychologicznej.
- 10) dofinansowywanie różnych form artystycznych, propagujących zdrowy i trzeźwy styl życia (m.in. spektakle teatralne, warsztaty, koncerty, seanse filmowe, wystawy, pokazy).
- 11) finansowanie działań sportowych, rajdów i konkursów promujących zdrowy styl życia, łączących psychoprofilaktykę z aktywnością sportowo-turystyczno-rekreacyjną.
- 12) organizacja oraz dofinansowywanie lokalnych imprez, akcji oraz działań profilaktycznych, w związku z udziałem w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych.
- 13) finansowanie profilaktycznych i terapeutycznych form wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, wymagających wsparcia, zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- 14) finansowanie szkoleń i zajęć edukacyjnych podnoszących kompetencje osób realizujących zadania, obejmujące problematykę uzależnień w celu zwiększenia liczby kompetentnych realizatorów programów profilaktycznych.
- 15) zakup wyposażenia placów zabaw i boisk oraz zakup sprzętu do prowadzenia zajęć sportowo-rekreacyjnych dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.
- 16) doposażenie placówek realizujących gminny program w pomoce dydaktyczne, urządzenia i sprzęt, niezbędny do realizacji programu.
- 17) finansowanie diagnozy problemów uzależnień.

2.4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

- 1) dofinansowanie zadań wynikających z programu, realizowanych przez instytucje, stowarzyszenia i osoby fizyczne wyłonione w drodze konkursów ogłaszanych przez Wójta Gminy Suwałki.

- 2) udzielanie wsparcia materialnego i edukacyjnego dla inicjatyw podejmowanych przez podmioty zajmujące się statutowo profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz działaniami interwencyjnymi, adresowanymi w szczególności do dzieci i młodzieży zagrożonych tymi uzależnieniami.
- 3) dofinansowanie realizacji działań i programów dla osób uzależnionych, realizowanych przez stowarzyszenia i instytucje.

2.5. *Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego. Zadanie to będzie realizowane poprzez:*

- 1) kontrole punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, sprawdzające przestrzeganie przepisów ustawy,
- 2) podjęcie interwencji w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów ustawy, dotyczących zasad reklamy i promocji napojów alkoholowych, prowadzonej na terenie miasta oraz zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nietrzeźwymi nieletnim,
- 3) występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego, w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów, określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

2.6. *Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów informacji społecznej. Zadanie to będzie realizowane poprzez:*

- 1) rozpoznanie sytuacji osób pozostających bez pracy (uzależnionych od alkoholu, chorych psychicznie, zwalnianych z zakładów karnych), którzy ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych i znajdują się w sytuacji powodującej ubóstwo oraz ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym. Powyższe zadanie realizowane będzie wspólnie z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej bądź w formie wolontariatu,
- 2) przedstawienie zebranych danych Wójtowi Gminy w celu rozpatrzenia możliwości utworzenia Gminnego Centrum Integracji Społecznej.

Rozdział 5. Odbiorcy programu

Program adresowany jest do wszystkich mieszkańców gminy, a w szczególności do:

- 1) osób i rodzin z problemem uzależnień,
- 2) osób współuzależnionych i dorosłych dzieci alkoholików,
- 3) osób i rodzin zagrożonych problemem uzależnień,
- 4) osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu problemu uzależnień,
- 5) przedstawicieli instytucji i służb pracujących w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uzależnień behawioralnych oraz organizacji zajmujących się tymi problemami.

Rozdział 6. Ograniczanie dostępności alkoholu

Ograniczanie dostępności alkoholu, poprzez zmniejszanie liczby punktów jego sprzedaży, może być jednym z czynników wpływających na skalę zjawiska problemów alkoholowych. Na podstawie upoważnienia ustawodawcy jednostki samorządu terytorialnego mogą podejmować decyzję o liczbie wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży oraz poza miejscem sprzedaży.

Uchwałą nr XLVI/400/18 Rada Gminy Suwałki z dnia 24 sierpnia 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy Suwałki (Dz. Urz. Województwa Podlaskiego poz. 3549) ustaliła maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy Suwałki w sposób następujący:

- 1) poza miejscem sprzedaży:

- a) 20 zezwoleń do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo,
 - b) 20 zezwoleń powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa),
 - c) 20 zezwoleń powyżej 18 % zawartości alkoholu.
- 2) w miejscu sprzedaży:
- a) 25 zezwoleń do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo,
 - b) 25 zezwoleń powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa),
 - c) 25 zezwoleń powyżej 18 % zawartości alkoholu.

Rozdział 7. Przewidywane efekty realizacji programu

Zakładanym efektem realizacji programu jest ograniczenie występowania problemów związanych bezpośrednio z uzależnieniami behawioralnymi, używaniem alkoholu, stworzenie wielopłaszczyznowego, spójnego systemu wsparcia i pomocy dla osób i rodzin zagrożonych oraz dotkniętych problemem uzależnień, a także zwiększenie jego skuteczności poprzez:

- 1) zmniejszenie skali dysfunkcji występujących w rodzinach poprzez modyfikowanie stylu życia, wolnego od wszelkich używek, szczególnie wśród dzieci i młodzieży, dzięki realizacji działań profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień, tj. informacyjno-edukacyjnych, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych i rekreacyjnych,
- 2) podniesienie świadomości społecznej w obszarze uzależnień w tym: uzależnień behawioralnych,
- 3) udzielenie specjalistycznej pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom oraz podniesienie jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu profilaktyki uzależnień,
- 4) zintensyfikowanie działań w stosunku do osób uzależnionych,
- 5) zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych problemem uzależnień,
- 6) zwiększenie zaangażowania lokalnej społeczności w działania związane z ograniczeniem występowania problemów uzależnień.

Realizacja programu zwiększy skuteczność pomocy kierowanej do rodzin oraz stworzy możliwość współpracy pomiędzy instytucjami zajmującymi się problematyką uzależnień. Oczekiwanym rezultatem wspólnych działań będzie przeciwdziałanie uzależnieniom oraz patologii i zagrożeniu wykluczeniem społecznym. Interdyscyplinarne podejście daje możliwość rozwoju, zwiększenia świadomości w środowisku lokalnym, a tym samym podniesienia jakości życia mieszkańców.

Rozdział 8. Realizatorzy Programu

Wójt Gminy Suwałki pełni nadzór nad realizacją Programu.

Realizatorami i źródłem informacji o skali problemów są następujące instytucje i placówki: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Suwałki, Urząd Gminy Suwałki - Referat ds. Polityki Społeczno-Gospodarczej, który prowadzi Punkt Informacyjno-Konsultacyjny, w ramach którego prowadzone są konsultacje w zakresie uzależnień i przemocy, a także opracowuje Program, koordynuje i pełni nadzór merytoryczny nad działaniami wynikającymi z gminnego programu, opracowuje i realizuje plan wydatków gminnego programu oraz współpracuje z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Suwałki, szkołami, organizacjami pozarządowymi, placówkami, instytucjami i służbami, realizującymi zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Na poziomie lokalnym pomoc dla osób i rodzin dysfunkcyjnych z powodu uzależnień, prowadzona jest w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym Gminy Suwałki, w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, a także w Poradni Leczenia Uzależnień, Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe - realizujące zadania z zakresu udzielania pomocy i działań prewencyjnych, m.in. z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi. W szkołach i innych placówkach w ramach systemu oświaty realizowane są programy profilaktyczno-wychowawcze z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom, prowadzona jest profilaktyka uniwersalna, wdrażane są także programy wczesnej interwencji dla rodziców. Uczniowie szkół są

objęci programami profilaktycznymi w wykonaniu profesjonalnych instytucji. Ponadto Policja, Prokuratura oraz Sąd realizują zadania z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych w ramach swoich kompetencji.

Zadania ujęte w gminnym programie skoncentrowane są na rozwijaniu i wspieraniu działalności edukacyjnej w zakresie informowania o szkodliwości alkoholizmu i uzależnień behawioralnych oraz prowadzenia działalności wychowawczej i zapobiegawczej, polegającej na promocji zdrowego stylu życia, podejmowaniu oraz wspieraniu działań lokalnych i inicjatyw społecznych, w celu minimalizowania szkód wynikających z uzależnień.

Rozdział 9.

Zasady finansowania programu

1. Realizacja Programu prowadzona będzie w oparciu o środki uzyskane z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na podstawie przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

2. Środki finansowe przeznaczone na realizację Programu zostaną zabezpieczone w dziale 851 rozdział 85154 – „Ochrona zdrowia – przeciwdziałanie alkoholizmowi”.

3. Zakłada się możliwość przesunięcia planowanych kwot wydatków pomiędzy zadaniami, w tym ich zwiększenia lub zmniejszenia, m. in. w przypadku zmian w planowanych wpływach z zezwoleń na sprzedaż alkoholu.

Rozdział 10.

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Suwałki

1. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Suwałki przysługuje wynagrodzenie w wysokości 300,00 zł brutto, a Przewodniczącemu GKRPA wynagrodzenie w wysokości 350,00 zł brutto za udział w posiedzeniu komisji lub kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

2. Podstawą wypłaty wynagrodzeń członkom Komisji są listy obecności na posiedzeniach Komisji, zatwierdzone przez przewodniczącego Komisji.

Rozdział 11.

Postanowienia końcowe

1. Przez cały okres realizacji program będzie podlegał monitoringowi.

2. Ocena efektów programu dokonywana będzie w formie corocznego sprawozdania przekazywanego Radzie Gminy Suwałki w terminie do dnia 31 marca roku następnego.

3. Za koordynację i realizację Programu odpowiedzialny jest Koordynator Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Kierownik Referatu ds. Polityki Społeczno - Gospodarczej Urzędu Gminy Suwałki.